

Asia: VN/6432/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemaan luonnokseen hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi biopolttoaineista ja bionesteistä annettua lakia (393/2013, jäljempänä kestävyyslaki). Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön uudelleenlaaditun uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 (jäljempänä REDII-direktiivi) kestävyyskriteereitä koskeva sääntely. Muutoksella laajennettaisiin nykyisin voimassa olevan kansallisen kestävyysjärjestelmän soveltamisalaa ja saatettaisiin voimaan REDII-direktiivin mukaiset kiinteitä ja kaasumaisia biomassapolttoaineita koskevat kestävyyskriteerit. Biopolttoaineiden, liikennealalla kulutetun biokaasun ja bionesteiden sekä biomassapolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennämisen vähimmäisarvoista säädettäisiin REDII-direktiivin mukaisesti. Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädösmuutosten voimaantulopäiväksi 1.1.2021.

Nykyisin voimassa olevassa uusiutuvan energian EU-lainsäädännössä säädetään liikenteen biopolttoaineiden ja muiden bionesteiden kestävyyskriteereistä ja niiden täyttymisen osoittamisesta. Kestävyyskriteerit koskevat liikenteen biopolttoaineen ja bionesteen elinkaaren aikaista kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä verrattuna korvattavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin sekä biopolttoaineiden ja bionesteiden raaka-aineiden alkuperää, esimerkiksi hyväksyttäviä tuotantoalueita.

Maa- ja metsätalousministeriö on osallistunut kestävyyskriteeridirektiivin uudistamisen kansallista toimenpanoa selvittäneen työryhmän työhön. Maa- ja metsätalousministeriön mukaan nyt ehdotetut säädösmuutokset ovat asianmukaisesti laadittuja ja toteuttavat tarkoituksenmukaisella tavalla REDII-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon.

Kuten ehdotuksessa on todettu, aiheuttaa kestävyyskriteerisäädösten laajeneminen koskemaan biomassasta tuotettuja kaasumaisia sekä kiinteitä polttoaineita sen, että aikaisempaa paljon suurempi joukko yrityksiä joutuu jatkossa soveltamaan kriteerejä toiminnassaan. Etenkin pienillä ja keskisuurilla yrityksillä tämä saattaa aiheuttaa toiminnan kokonaisvolyymiin nähden varsin suuria kustannuksia ja vaikuttaa näin yritysten kannattavuuteen ja kilpailukykyyn. Maa- ja metsätalousministeriö näkee tärkeänä, että tämä huomioitaisiin suunniteltaessa kriteerien kansallisia ohjeistuksia ja käytännön soveltamista. Esimerkiksi ohjeistusten tulisi olla kattavia ja neuvovia, ja pienille yrityksille tulisi luoda mahdollisuuksien mukaan yksinkertaistettuja haku- ja raportointiprosesseja. Lisäksi esimerkiksi biokaasutuotannolle ei tulisi asettaa sellaisia vaatimuksia, jotka heikentävät kohtuuttomasti pienten toimijoiden kilpailumahdollisuuksia suhteessa suuriin toimijoihin tai tuontibiokaasuun.

Metsäbiomassan osalta kestävyyskriteerit laajenevat siten, että ne koskevat myös lämmön- ja sähkön-tuotannossa käytettävää metsähaketta, sahanpurua, kuorta ja puutähdehaketta. Kotimainen metsähake vaikuttaa täyttävän metsäbiomassan tuotannolle direktiivissä asetetut kriteerit maatasolla (nk. sanotun riskiperusteinen arviointi), mikä puolestaan tarkoittaa, että kotimaisen metsähakkeen osalta toimijoiden hallinnollinen taakka ei kasvaisi merkittävästi ja lisäkustannukset muodostunevat suhteellisen vähäisiksi. Vastaavasti VTT:n laatiman selvityksen mukaan sähkön- ja lämmöntuotannossa Suomessa käytettävät puupohjaiset biomassat näyttäisivät täyttävän kasvihuonekaasuja koskevat päästövähennysvelvoitteet. Jatkotyössä ja komission ohjeistusten täsmennyttyä tulee lisäksi selvittää, miten kriteereitä tullaan soveltamaan tuontibiomassan osalta ja pyrkiä myös tältä osin minimoimaan kestävyuden todentamiseen liittyvä hallinnollinen taakka.

Lakiluonnoksen 2§:n mukaan lakia sovelletaan myös biopolttoaineisiin, bionesteisiin ja biomassapolttoaineisiin, joiden käyttöä tai tuotantoa koskevaan investointihankkeeseen on valtionavustuslain (688/2001) tai muun lain nojalla myönnetty valtionavustusta. 2 § tulisi tarkentaa siten, että varmistuu, että tarkastelu koskee vain energialaitosten saamia investointitukia eli pykälä ei koske esim. KEMERA-tukea tai maatalousbiomassan kasvatukseen tai tuotantoon myönnettyä tukea.

Direktiivin täytäntöönpanoon liittyen komissio on aikeissa laatia toimeenpanosäädöksiä tai mahdollisesti myös muita ohjeistuksia. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että myös tähän työhön on tarpeen osallistua ja vaikuttaa aktiivisesti.

Nyt lausunnolla oleva luonnos hallituksen esitykseksi on kokonaisuutena hyvin laadittu sekä selkeä, ja sen valmistelun aikana on tehty hyvää ja kattavaa yhteistyötä eri hallinnonalojen ja sidosryhmien kanssa.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Ylitarkastaja

Veli-Pekka Reskola